

# LIBERTATEA

## Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adaosul sale „Foia Interesantă”, și foia de glume „Robirnacii”, — e următorul: pe un an 10 cor.; pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. pe an!  
Pentru America trei dolari pe an.  
Pentru România 40 Lei pe an.

Foie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

## Inserțiunile:

1 pag. 80 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La lită serate ce să dau de mai multe ori, să fac reduceri de tară.

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

## Să caută, să caută... și — nu să prea găsească!

— Un cuvânt către părinții români. —

Pe acei părinți români îi rugăm mai ales să cetească aceste șire, cari au copii de 13—15 ani, trecuți cu bine peste școala poporală, ori având una-două clase gimnaziale, civile sau reale.

Să apropie Septembrie. Părinții cu copii de școală, să gătesc să-și ducă iarăși copiii ba colo, ba dincolo la școale. Foarte mulți părinți o fac asta, fără a ști singuri că ce voesc cu copilul lor, și ce viitor, ce fericire îi pregătesc. Îl trimit așa, ca să fie trimis la școală, doar va ieși ceva »domn«. Și mulți o nimeresc, dar și mulți o scrintesc!

O greșesc mai ales aceia, cari nu prea au putere a-i ține la școli multe. Dar dacă »s'au băgat odată în joc«, apoi ci-că — trebuie să joace. Și își încordă toate puterile, adesea până-ce acelea să rup sub greul de care s'au apucat, — și nu într'un loc am văzut familia întreagă ajunsă la sapă de lemn, câteva fete rămase sărace și unu-doi frați ca și ele, — pentru ca să iasă unul singur dintre ei »domn«. Și încă știe-l Dumnezeu ce fel de »domn« a ieșit din el. Adesea de aceia, care mai târziu să rușinează a-și primi și cinsti pe frații și surorile rămase în sărăcie și simplitate...

Dar nu vom înșira aci pilde multe, căci e plină lumea de ele. Aproape nu este ținut unde ochiul bine văzător să nu fi băgat de samă câte un caz de acesta.

Ce e dar, tocmai în aceste zile, datorința părintelui cu judecată sănătoasă?

Aceea, că: să-și dea bine sama de ce face mai departe cu fiul său!

Dacă băiatul are 13—15 ani și părintele simte, că a-l ține mai departe la școală,

a-l da mâne poimâne la școli înalte, costisitoare, care înghit averi întregi, să-și dea bine sama de e de puterile lor, a cheltui atîta cît școala multă recere, mai ales în anii de mai târziu.

Părintele care simte, că acea ținere la școală a fiului său, va zguduți buna cumpănă a stărilor din casa lui, ba și numai aceea că îi va fi o sarcină ce va aduce o nedreptățire celorlalți fii ai săi, — acela să nu să sforțeze cu ținerea copilului mai departe la școală, — ci să-și întoarcă privirea spre carierele practice, atît de bănoase pentru oamenii vrednici ce pășesc pe ele, ale negoțului, meseriilor, industriilor de tot felul!

Să nu uite Românii noștri, că nu numai fericirea omului singuratic o aduce mai repede un negoț bine condus, ci negustorii vrednici dau fața orașelor și ei sunt adesea puterea lor! Din cele mai vechi vremuri până azi, acea națiune a ajuns la mai mare înflorire, care a știut da din sinul său pe cei mai isteți negustori! Și care prin marii sei negustori, a avut ce trimite în marile piețe de negoț, care adecă are și fabricanți mulți și cinstiți, și meserieși ajunși la înălțime!

E un nefericit poporul care e silit a-și lua toate celea din mîna meseriașului strein de el, și a cumpăra toate din prăvălia negustorului strein! El este un sclav economic al neamului care îi dă meserieși, fabricanți și negustorii de lipsă!

Și dacă noi Românii din Ardeal, suntem așa de mult lămii de stors în mîinile streinilor și dacă prin orașe suntem așa de slabi cum ne vedem, — apoi mai ales

acestui neajuns avem a ne mulțumi — sclăvia!

Și dacă streinii sunt așa de cutezători față de noi aci printre noi, tot de aci le vine obrăznicia, că văd că noi, de vrem de nu vrem, trebuie să le călcăm pragul cumpărîndu-le lucrul meserieșilor, rodul fabricelor și marfa negustorilor lor!

Luăți ca pildă Orăștia. Dacă în Orăștie n'ar putea trăi meserieșii unguri și cei cîțiva negustori, apoi meserieșii sași și negustorii lor, — Orăștia ar fi curat românească! Căci nici Sașii, nici Ungurii nu au aici, nici în jur, popor care să trăiască din economia de cîmp. Ar rămănea printre noi cei o mîna de slujbași și profesorii școlilor streine.

Așa însa, că noi nu avem destui meserieși și negustori carisă strîmtoreze pe ai lorși să-i scoată din orașul acesta, și mai ales fiindcă poporul nostru face marele păcat față de sine însuși, de a susținea el însuși, prin cumpărările sale, pe meserieșii și negustorii streini, — așa Orăștia nu e, ce ar trebui să fie: românească, ci au încă în ea putere mare și acești streini de noi și de poporul ce îngrașă orașul.

Iacă dar, că nu numai temeiuri personale, de fericire a singuraticilor fii ai noștri, ne chiamă să îndrumăm pe copiii noștri spre aceste cărări fericitoare. — ci și înțelepciunea națională mai înaltă ne cere acest lucru!

Suntem iar aproape de Septembrie.

Părinți cu copii de 13—15 ani, gîndiți-vă bine ce faceți cu ei. și nu lacomiți la »domnie«, care adesea e »sărăcie lucie«, — ci trimiteți-i pe calea fericitoarelor cărări a negoțului și meseriilor!

Și să nu zică nimenea, că de »inaș« e bun numai copilul care nu învață bine! Aș! Din acela nici negustor, nici meseriaș bun

nu va fi în veci! Ci și la meserii și la negoț, dați pe copiii cei mai isteți, — căci din aceia vor ieși apoi meseriași și negustori cari să poată pune sub picior pe cei străini și să ducă biruitor steagul meseriei și negoțului românesc peste tot locul! Prin astfel de fii buni vom ajunge a cuceri orașele, — și prin ele a întări tot trupul națiunii!

Uitați-vă prin foi, fie macar prin foaia asta »Libertatea«. În fiecare număr aflați pe paginile ei din urmă, anunțuri cari vestesc că:

să cautați 1 învățăcel;  
să cautați 2 învățăcei!

să cautați, să cautați, și — nu să prea găsească! Căci Românii noștri sunt în privința asta prea scurt-văzători și nu sar a cuprinde îndată cu fii lor acele locuri goale, — pe cînd adevărații înțelepți numai atunci ar fi!

## Inimi bune!

— De acestea dă-ne Doamne! —

— Dela o soră din America —

În mijlocul acestei lumi alergătoare prea tare numai după bunurile pămîntesti, cu uitarea celor sufletești, — ne cade așa de bine, ne mișcă până la înduioșare chiar, cînd aflăm că ici și colo tot să mai găsește câte-o inimă bună, care, așa precum noi învățăm zilnic, de cele lumesti, materiale, să îngrigeste, dar nici pe cele sufletești nu le nesocotește, — și voind să fie plăcută și lui Dumnezeu și oamenilor, să-și adune comori și pe pămînt, dar și în ceriu, — la privilegiuri potrivite plinește fapte de jertfă nobilă.

O știre frumoasă de acest fel ne vine dela o soră româncă dusă la America, departe, în San-Francisco, colo în California. Iată scrisoarea ei:

San-Francisco, 7 August 1912.  
(California)

Onorată Redacțiune!

Mai întii dorim, ca mica noastră epistolă, să vă aile în clipe fericite, atît pe D-voastră, cît și pe toți

domnii conducători, să vă dorim spor și belșug. Totodată veți afla, de redactor, că eu subsemnata Ileana Căndea născută Moldovan în Abrud, mi-am sărbătorit în 8 Iulie ziua nașterii, și cu acel privilegiu având oaspeți câteva familii și tineri români, am stat cu toții la masă petrecând câteva ore în cinstea naționale, iar la urmă eu le-am zis iubitelor mele oaspeți, că așa avea plăcere, să adunăm și noi ceva ajutor pentru școala gimnazială din Brad, comitatul Hunedoarei, s'o ajutăm în silința sa de înălțare și pe copiii săraci dela aceea școală.

Cu toții au primit cu mare plăcere și așa în câteva clipe am adunat noi între noi la mica noastră masă 21 dolari 50 cenți (106 coroane), pe care vi-i trimitem d-voastră și vă rugăm să fiți atât de buni să o trimiteți la adresa gimnaziului. Totodată primiți fotografia mesei noastre, adecă a domnilor și damelor ce au contribuit la acea sumă, pe care veți binevoi a o da în foaie dimpreună cu numele dăruitorilor, — ca dare de samă. Nu cerem publicarea ca să ne fâlim cu ea, ci în nădejde că pilda va prinde și la alți mulți frați Români de prin America noastră, să facă asemenea, ca doară așa ajutăm mai simțit iubitele noastre așezăminte de cultură, care au lipse atât de mari.

Numele celor care au dăruit spre numitul scop, sunt: Dl Nicu și dna I. Căndea din Ferihaz, 2 dolari, dl Nicolae și dna M. Tăflan, din Beclean, 2 dol., dl Nicolae și dna M. Florea din Porumbac, 1 dol., dl Nicolae și dna S. Dragomir din Boița, 2 dol., dl Ilie și dna N. Șutea din Bătanie, 2 dol., dl Alex. Pop din Abrud, 2 dol., dna Anica Andreișan din Abrud 1 dol., dl Alexandru Balta din Abrud, 1 dol., dl George Mărsariu din Sărata 3 dol., dl Ilie Șerban din Ferihaz, 1 dolar, dl G. Bab din Cerghidul mic, 1 dol., dl Ilie Magdan din Porumbac 50 cenți, dna Salomia Goldea din Rod 1 dol., dl Teodor Paxinos din Grecia, 2 dol. De tot 21 dolari 50 cenți, sau 106 coroane — pe care le primiți prin postă.

Vă salută pe toți cu frăție;

Ileana Căndea și Nicu.

Am primit cu mulțumită suma aceasta de bani, pe care am trimis-o la Brad (întregită la cor. 110) și prin aceasta dăm samă dăruitorilor, că cinstitele lor daruri au ajuns la ținta lor.

Noi cari de prin California cea îndepărtată, eram deprinși a ceti numai minuni prin cărțile cari vorbesc de: „Dracul de aur din California... Patima unui om pe care l'a atras laeomia aurului în California, — aratându-ne la chipuri speriate, Negri sfâșiind cite-un biet alb rătăcit pe-acolo și alte grozăveniii, — rămânem așa de plăcut atinși de primirea unei știri așa de frumoase din aceea depărtată California. Că iacă nu

numai Negri sălbateci să află pe acolo, ci și frați și surori de-ai noștri, cari au fost și ei atrași acolo de dorul de a câștiga aur și argint, — dar cari și în aceea lume atât de departe de noi, aud glasul nostru chemător la fapte bune românești, parcă aud mai bine ca mulți din cei atât de aproape de noi, — și îi răspund uite, în chip atât de vrednic de laudă!

Ce frumos e omul, Doamne, când în viața asta nu-și uită că el stă din trup și suflet, și are lipsă de agonisită materială și sufletească, și lucrările sale pămîntești, materiale, le împodobește și cu fapte ideale, sufletești! Numai oamenii cu inimi bune, nobile, simțitoare, o înțeleg și o fac aceasta.

Inimi bune, dă-ne Doamne!

## UNELE—ALTELE

### Adunare la Ileana.

Partidul nostru național își începe mișcarea. Apropiindu-se Septembrie și urmînd a să deschide dieta țării de nou, și, după spusele celor la putere, avînd a să înainta dietei planul noii lege de vot, — partidul național român nu poate sta rece în fața acestui fapt, — ci, deși în repetite rînduri în anii din urmă, a scos la iveală în chip răsunător și sărbătorește părerea poporului român față de această lege, — totuși acum cînd să pare că să apropie plinirea vremii ca ea să se aducă odată, — partidul nostru național își va face de nou datorița, făcînd ca din zeci de adunări să răsune iară și iară glasul neamului românesc din țară, care cere ca acea lege să fie făcută *dreaptă pentru toți*, — nu pentru unii numai, pentru alții ciumă!

Intîia adunare ce prevestește această mișcare a poporului nostru sub steagul partidului național român, este cea pe care a conchemat-o președintele clubului deputaților noștri, dl Dr. Teodor Mihali, la Ileana-mare pe Duminecă în 25 August n.

La această adunare dl Dr. Mihali, deputatul cercului, își va ținea darea de samă înaintea alegătorilor sei, — apoi alți vorbitori vor grăi despre starea politice în țară, — despre votul universal, — și altele.

Tot poporul nostru din cercul Ilendei, alerge pe acea zi la darea de samă a deputatului seu, căci în multe privințe va merge acasă luminat și sufletește întărit!

### Ministrul Lucaci la Aiud.

Intre dările de seamă pe cari le-au ținut deputații guvernamentali în vara aceasta, cu mai multă nerăbdare a fost așteptată darea de seamă a ministrului președinte Lucaci, deputatul cercului Aiud. Cu săptămîni înainte vesteau foile guvernamentale această adunare, făcîndu-i reclamă ca unui lucru însemnat, ca unei adunări în care chiar ministrul-președinte, capul conducerii țării, are să-și spună cuvîntul asupra neînțelegerilor ivite între partidul dela putere și cele contrare, adunare la care el are să dea de știre țării și felul cum se plănuește noua lege de vot. Era vilvă mare, că în ziua de Sîntămăria ungurească să va resti cără „proerecul“ patriotic.

Ministrul Lucaci a pornit în 14 August cu 2 trenuri deosebite. Însoțit de vre-o 80—100 de deputați guvernamentali, între cari grăsunul Siegescu și deșiratul Mangra...

În trenul din nainte mergeau numai vre-o 50 deputați, fiind încă loc destul ca să primească pe lipitorile ce să vor alătura la ei pe drum. S'au și alăturat mulți. De ce nu, dacă li-a dat țara tren gratis, care să-i ducă și să-i aducă!

Dramul din Pesta până în Aiud, a fost împănăt din greu de jandarmi pe la toate gările, ca nu cumva „iabitul“ ministru-președinte să fie primit cu niște petri ori chiar gloanțe de fericirii locuitorii printre cari trecea.

Că să vorbească că socialiștii îi pregătesc „arătări de dragoste“ de o să strănute de ele! Pentru ca aceea să nu știe că „scumpul“ om unde să află, a plecat cu două trenuri de-odată! Că de-o fi ceva undeva, apoi potrivnicii de bună samă atacă trenul cel dintîi, neștiind că mai vine unu. Și el, ministrul, să ascundea viteaz în trenul al doilea!

Deși așa păzit de gendarmi și poliție, pe unde străbătea trenul cu ceata deputaților din partidul guvernului, pe multe locuri au fost huiduiți din greu pe la gări și înverși, — ca oameni fără suflet pentru marea mulțime a poporului și a muncitorilor. Adevărata nemulțumire însă s'a arătat mai viu în Aiud, unde sunt și mulți unguri cari să țin de partidele contrare politice guvernamentale. Aceștia puseseră pe case steaguri naționale îmbrăcați în negru, ca semn de jale și durere pentru țara oprimată de acești oameni. Mari tulburări însă nu s'au putut face, căci toate străzile micului orașel, erau pline de jandarmi și peste tot nu vedeai decât scilipiri de baionete și zîngănit de pînteni!

Adunarea n'a ținut-o în loc deschis, ci — în sala comitatului și acolo, ca să se înjunjor, orice scandal n-an fost lăsați decât oameni cunoscuți de marelucii înaintea partidei guvernamentale, cărora li sa

Impărtau bilete, ca să poată intra în sală. Pe ceilalți, napoi! La adunare apoi Lucaci a deșirat aceleași vorbe imblătite de foile guvernului zicînd, că la toate tulburările din țară de vină s'au mai partidele contrare și în de acestea au trebuit luate măsurile cunoscute, prin cari deputații lor să fie dați cu baionetele țării afară din casa țării!

Foile ungurești neatrîntătoare scriu despre adunarea această despre un lucru de nimic, — o foaie din Pesta, „Az Est“, scris un articol tare pișcător despre ministrul Lucaci, și calea lui în Aiud, asemănîndu-l cu evanghelistul Luca, care pe ungurește poartă numele de „Lucaci“. Dăm și noi aci articolul foii ungurești. Iată-l.

### Luca

evanghelistul, zice, cînd apostolii sunt trimiși să predice: „Nimic cu voi pe drum nu duceți: nici ciomege, nici traister, nici pîne, nici bani, și nici cite două rînduri de haine să nu aveți.“

Și apostolul Luca a pornit să predice și pe unde trenul lui trecea, pretutindeni jandarmi așteptau pe la gări și farisei comandați pe bani li rosteau vorbe de bine-ai venit; apostolul Luca a dus cu sine pe drum traistă, bani, vagoane întregi de mîncare și dus-a mai ales ciomege. Ciomege de fer, făcute ascuțite, pe cari le ascundea în tocure lungi numai ca la un semn dat să le scoată și să împărășie cu ele poporul, care venise să cerșească, deși în evanghelia XI dela Luca, în versul al 19 lea se zice: „Cereți și vi se va da, căutați și veți afla, bateți și vi se va deschide!“

Dela noul Luca însă zadarnic să cere; că nimic nu se dă, zadarnic să cauta, că nimic nu se află, și zadarnic bat, ba izbesc, că totuș nu li-se deschide, dacă poporul e cel care cere, cel care caută și cel care bate! Celorlalți cari știu să proslăvească, cari știu să lingusească, să se tăvălească în bu-nătăți și să vindă poporul, toate li-se dau și tot li-se deschide. Alor este traista, alor pînea, banul alor, au multe-multe două rînduri de haine și ei hotărăsc și asupra ciomegilor. Apostolul Luca a ajuns la — Aiud, unde două sute de jandarmi îl așteptau și mulțime de cătanel!

Și apostolul Luca a restit cuvîntul, dar vorbele lui de două feluri au fost: cele adresate în sus, supuse și pline de linguire, iar cele aruncate în jos violenței! Evanghelistul Luca cu toate acestea înainte cu aproape două mii de ani a zis: „O slugă nu poate slugi la doi stăpîni, căci dacă de unul se lipește pe celalalt îl urăște“...

Acela era însă Luca cel vechi iar Luca acesta nou nu și aduce aminte de vorbele aceluia: „Vă

voacă științitorilor de legi, cari ați luat ochea științii, voi înșivă nu ați intrat, iar pe cei ce au voit să intre, și pe aceia i-ați oprit!

Și pe Luca cel nou Ladislav îl chiamă și botezatu s-a el în apa lui Tisza!

### Cine va avea drept de vot?

Din cele ce le-a descoperit ministrul Lukács la Aiud, cum și din darea de samă a altor deputați din tabăra guvernului, reese, că noua lege de vot, va sta cam pe următorul temei:

Alegătorii de azi, cari vor fi aflați în lista de alegere a anului în care va intra în vigoare noua lege, — rămân având acel drept pe toată viața lor, — ori știu carte ori nu știu, ori au măsura dării ori nu. Iar pe lângă ei ajung la drept de vot încă:

Toți cetățenii țării cari au terminat școalele medii (gimnaziu ori reale sau altă școală în rang cu acestea), și sunt trecuți de 24 ani. Mai departe:

Acei cari au terminat școala poporală, căpătând atestat de absolvare (terminare) a celor 6 clase ale ei, dar numai dela 30 ani în sus și dacă cel puțin de un an locuiesc stabil într'un loc.

Acei cetățeni cari pot dovedi că știu ceti și scrie, că sunt trecuți de 30 ani și locuiesc cel puțin de 1 an într'un loc, — iar pe lângă asta ating și o măsură de dare ce să va statorni de lege.

Dintre neștiutorii de carte, vor câștiga drept de vot aceia, cari au avere de cel puțin 10 jugăre de pământ, sau arată că plătesc cel puțin 20 cor. dare de pământ.

Pe temeiul acesta fiind așezată legea, — vor ajunge a fi în țară 2 milioane și 400.000 alegători, față de 1 mil. și 200 de mii cîți sînt azi, — adică vor fi de 2 ori atîta alegători.

## Din străinătate.

### Întîlnire de Domnitori.

Să scrie că Țarul Rusiei va face în curînd o călătorie la Skiernevit, unde va avea o întîlnire cu Maestatea Sa Împăratul-Roge al nostru.

Să spună că întîlnirea a fost pusă la cale la dorința Împăratului Wilhelm al Germaniei.

### In Turcia

stările sunt încă tot tulburi, ba chiar primejdioase. Primejdia însă pare a zace mai mult în purtarea statelor vecine, care cred că ar fi timpul potrivit a pescui nițel în turbureala turcească.

In deosebi Bulgaria, despre care să știe că demult își ascute dinții să și-i implinte odată în trupul Turciei, spre a-i imbuca Macedonia, în care trăesc mulți bulgari, — Bulgaria iar dă semne de mare neliniște.

E teamă că, folosindu-se de nemulțumirile populațiunii bulgare din Macedonia, — să nu să avinte la o intrare cu armele în acea țară, — prin ce un războiu cu Turcia ar fi aci, — și nu să poate prevedea, că unde s'ar opri focul odată aprins!

## Zborurile Vlaicu.

— A zburat la Alba-Iulia. —

Va zbura la: Săliște, Ibașfalău, Tîrgul-Murășului.

Dumineca trecută inginerul Aurel Vlaicu a zburat la Alba-Iulia în fața unui mare număr de privitori.

A avut timp frumos și zborul i-a fost foarte reușit! A stat în aer peste 40 de minute, aproape 3 sferturi de oră! Iar la înălțime s'a ridicat până la 700 metri! S'a cobora uneori jos de tot, apoi iar o lua vulturește în sus, nimind pe miile de privitori. A zburat pe deasupra orașului, coborîndu-se în o stradă largă până aproape de streșinile caselor, de saluta pe privitori din ferestre. După mai multe învîrtiri asupra locului de zbor, s'a dus peste cetate și a trecut dincolo de ea de l'au perdat din vedere și vre-o zece minute nu l'au mai văzut. Toți credeau că s'a dat undeva jos ori i-s'a întîmplat ceva, — cînd de-odată iată-l răsărind în zare dinspre Munți și venind ca un zmeu Publicul, printre care și mulțimea de ofițeri ai cetății, — l'a primit cu urale și aplauze.

Nimerind chiar atunci pe acolo trenul accelerat (repede), dl Vlaicu s'a luat după el, l'a ajuns și a fugit alături de tren peste mai multe minute, apoi l'a întrecut pe tren, lăsîndu-l napoi, — și atunci s'a întors iar spre locul privitorilor cari l'au primit cu mare alaiu ca pe un erou!

Voind să se dea jos la locul de unde a plecat, înaintea privitorilor, publicul cînd l'a văzut că pornește în jos, a năvălit ca o mare de oameni spre el, umplînd și locul unde avea să se dea jos. Cînd era aproape de pămînt, ca la 5 metri, văzînd că lumea prea e aproape și e neastîmpărată, — ca nu cumva să lovească pe careva cu mașina la scoborîre, — de-odată a început a să înălța iară în sus și zburînd peste public, s'a dat jos dincolo de el, la spatele oamenilor! Atunci tot publicul a dat năvală napoi spre zburător, admirîndu-l pe el și minunata sa mașină!

### La Seliște.

In ziua de Sîntămărie (28 August n.) dl Vlaicu va zbura la Seliște. O telegramă primită de noi dela dl profesor Nedelcu, insoțitorul dlui Vlaicu, ne vestește aceasta, ca fiind lucru deja stabilit la Seliște.

Jurul frumos al Seliștei va fi vestit și prin placate și anunțuri deosebite, — totuși iee românescul ținut și prin aceasta știre de zborul la Seliște și pre-gătească-să a merge satele întregi pe acea zi la Seliște, să vadă pe laudatul zburător român, care cel dintîi face zboruri asupra Ardealului!

### Vlaicu la Ibașfalău.

Nu s'au potolit bine simțămintele scormonite în urma faptului, că inteligența Ibașfăleană a oăntat să lumineze și să trezească conștiința națională în popor, și iată o nouă veste îmbucurătoare, ca fulgerul a străbătut văile Tîrnăvene, căci zilele trecute se răspîndise vestea, că iubitul nostru „Aurel Vlaicu“ va zbura și la Ibașfalău.

Rînduri, rînduri de oameni veneau sfios și știriceau că oare să fie adevărată aceasta veste?

Azi pîni de bucurie putem vesti că intențența din Ibașfalău a rugat pe domnul Vlaicu, să vină cu pasărea a măreață în 8 Septembrie. Iată dar un fapt împlinit.

Eroul dela Aspern, va veni și pe Valea-Tîrnăvelor ca să arete în întîiul rînd poporului nostru și apoi streinilor conlocuitori — de ce sunt în stare fiii unui neam ca al nostru.

Pe locurile acelea, unde acum răsună codrul de doina pribegiei a plugarului român, în 8 Septembrie va răsona cîntecul de bucurie al unui neam trezit!

Lozinca tuturor, să fie: „La Ibașfalău!“ să vedem și această fală a neamului românesc!

Pentru reușita morală și materială a zborului, s'a și început o propagandă stăruitoare.

Acum e și rîndul preoților și al învățătorilor să se arate oți mai buni români, și să conlucre și ei din răspuțeri întru reușita zborului!

— Domnii dela Ibașfalău ne trimisese știrea că la ei va zbura în 1 Sept. și așa s'a publicat prin unele ziare.

Not înse știm că e hotărît să, că la 1 Sept. zboară în Tîrgul-Murășului și la Ibașfalău numai în 8 Septembrie!

## Adunarea surdo-mușilor...

O adunare din cele mai ciudate ba fără păreche, a avut loc Dumineca trecută în Budapesta: Congresul (adunarea mare) a surdo-mușilor din țară!

Sînt în țară citeva azile (un fel de spitale, locuri de adăpostire) pentru nefericiții oameni ce sunt și surzi și muți. Ca să le facă și lor viața cît de cît mai plăcută, acolo să ține școală cu ei și li învață a vorbi ei între ei, prin felurite semne. Cutare mișcare de buză însamă cutare lucru, cealaltă altceva. Cutare mișcare a ochiului ori a mâinii,

ori a piciorului, ori a amînduor mânilor, sau strîmbarea șă ori șă a feței, clătînarea capului, cu un cuvînt ori ce fel de mișcare, însamă ceva, nu o vorbă numai, ci o zicere întregă, un gînd întreg. E ca și cum ar ceti unul de pe fața celui alt, că ce vrea să-i spună!

Și acum conducerea azilelor de acest fel din țară, s'a pus să-i adune pe toți surdo-mușii la un »congres« (mare adunare și sfătuire), dîndu-le privilegiu a să întîlni unii din un institut cu cei din alt institut, și să vadă cum să pot înțelege între ei?

Și s'au înțeles! A fost tare interesant congresul lor. Unul din ei era președinte. Li puseseră și lui pe masă un clopoțel, ca la președintele sfaturilor mari a celor cu grai și cu urechi bune, — dar ce folos. Cine să-l sune și de ce? Și așa nu l'ar fi auzit nimenea.

In congres surdo-mușii au sfătuit asupra sorții lor și au luat hotărîri ce-i privesc, — iar că ce vorbesc ei și ce să înțeleg, tîlmăceau pentru trimișii foilor, profesorii surdo-mușilor, cari înțeleg »graiul« acelora.

Adunarea a deschis'o un surdo-mușu cu numele Brauner, prin un șir întreg și foarte felurit de gesturi, semne din buze, din ochi, din frunte, mișcări de cap și de mâni.

Au urmat alții, răspunzînd prin semne fel și fel — adică prin vorbiri ce răspund președintelui și încep debaterile!

Printre altele președintele a propus și adunarea a primit să se dea o telegramă de supunere Maestății Sale. Adunarea a primit.

Mai mulți au venit nainte cu alte propuneri; ele au fost dezbătute prin »vorbitori« și unele primite, altele respinse.

Un vorbitor, Prohaszka, trebuie că voia să spună lucruri mari — căci, urcat pe tribuna vorbitorilor gesticula, făcea semne, mai mari și mai aprinse ca toți cealalți!

Au vorbit la spusele lui vre-o 5 iași încă, — apoi i-s'a primit propunerea.

Intre altele unul e propus, că fiind acum vorbă de o nouă lege de vot, aceea să dea drept de vot și surdo-mușilor! Au vorbit mai mulți la asta.

Intr'aceea vremea înaintase și de-odată un bărbat cu o barbă frumoasă să urcă la locul de vorbit și prin semne liniștite și largi, le spunea soților săi:

»Noi umblăm să crepăm părul în două. Drept de alegere încoaci, drept de alegere încolea dar uitați-vă că a trecut de 12 ceasuri și mie mi-i foame rău! Hadeți să prînzim!

Toți au primit cu bucurie propunerea, — și între semne de: »să trăiască!« la adresa vorbitorului au închis ședința și au plecat la »banchet« unde s'au ținut mai multe vorbiri, tot atît de zgomoatoase ca cele din adunare!...

## Hantos în Ilia.

Deputatul cercului Dobra, E. Hantos, a sosit în 14 Aug. la Ilia, de unde în aceeași zi s'a dus la Dobra pentru a-și ținea darea de seamă.

La întimpinarea lui au mers numai oficianții, căci Ungurii cu simțăminte mai neatrătoare, n'au voit să iee partel

Intre cei adunați spre întimpinarea și proslăvirea omului lui Tisza, am văzut între alții pe protopopul gr.-or. rom. al Iliei *Zevedei Mureșan*, care a apărut de data asta în reverendă și brîu — semn de zi însemnată, căci rar ni-sădă să vedem pe protopopul Mureșan îmbrăcat așa. Mai era cu el și Gerasim Victor și rătăcitul preot din Bretea-Mureșană, Poenariu.

La masa dată de solgăbirăul Fina în cinstea deputatului Hantos, natural, că protopopul Mureșan a luat parte, „reprezentînd“ pe românii mangriști; iar preotul din Bretea neinvitat fiind la masă, a stat prin bucătărie și pela uși, până-ce s'a îmbrățișat șeful său cu „binevoitorii“ noștri, voind să ridice și el cît de cît vaza (?) preotului român.

La Dobra Hantos a zis că plînd cînd nu să declară stăpînul său, ministrul-președinte, nu poate să zică nici el nimic despre starea politică, căci nu vrea să premeargă stăpînului său. Această vorbire seacă a tilcuit-o pe românește — în fața a 3—4 nemeși dobreni setoși după aldămas, feciorul iurist al preotului Serafin Olariu din Brănișca, care vorbire a fost ascultată și aplaudată de ferocitul tată, îmbrăcat și el ca șeful, de paradă.

Aceasta este înfățișarea cercului nostru Dobra și asta i-o mulțumim protopopului nostru Zevedei Mureșan.

B.

## „Să vă fie și rușine“!

Pe cînd scrisoarea de mai sus ne umplea sufletul de măchnire, și voiam să nu mai zicem nimic asupra ei, oi să lăsăm tot lucrul judecării și cîndei poporului cetitor, — ne veni Mercuri în 21 Aug. dela dl protopop Zev. Mureșianu un coupon cu bani, cu care plătea tipografiei niște invitări. Dl protopop, deși a declarat, că „a încheiat cu noi pe toată viața“, și că la ce să serie în „Libertatea“ el mai mult nu răspunde, totuși nu s'a putut răbda să nu ne trimită un răvășel cît de mic, macar atîta cît încape pe cotorul unui buletin postal. Și iac. ce ne scrie dragul domn protopop:

„Vă felicit pentru informațiile corecte și adevărate de pe aici.

„Să vă fie și rușine“!

Z. Mureșianu, protopop.

Asta-i mai mult decît interesant. Părintele Mureșianu vrea să rămînă încă dumnealui cel nevinovat ca un copil mic, și înă noi niște oameni răi ce ne liniștim nevinovăția dsale.

Am vorbit și în numărul trecut al foii cu tot respectul posibil, arătînd cît de mult ne supără, ne doare, ne măchnește, cînd trebuie să scriem osînditor despre un Român ajuns în o treaptă destul de frumoasă obștească, cum e treapta de preot și mai ales de protopop. Și Român cu inima la loc nu poate să nu simță din acele scrisori ale noastre, că noi altoeva decît cearta o dorim: Noi numai laude am dori să scriem despre fiecare preot și protopop român. Dar ca să putem scrie laude, trebuie ca domnul preot cutare cri dl protopop, să fi făcut *fapte de laudă*.

Dar faptele părintelui Mureșianu dela Ilia, cum e și cea descrisă în scrisoarea de mai sus, pot fi ele lăudate? Și poate o foaie națională să se bucure de ele și să tacă asupra lor și a pildei demoralizatoare ce reese din ele din punct de vedere național?

Minunate zile am ajuns să trăim! Ca transfugii naționali, umbrele lui Mangra, uneltorii în ascuns contra intereselor mai înalte ale neamului, umilitorii mîndriei noastre naționale, să aibă încă obrazul a ne striga ei neună: „Să vă fie rușine“!

De ce, oare, să ne fie rușine, părinte Mureșan? De aceea că nu ne-am abătut nici odată dela calea cinstei naționale, de aceea că n'am îmbrăcat nici odată toga de slugoi scriboși ai guvernului duman nouă și a camenilor lui? De aceea că n'am lins blidele unui dușman al neamului românesc, ca Hantos, căruia dta i-ai ieșit în cale cu cădelnița umilirii noastre? De aceea să ne fie rușine, că cerem, ca un concert românesc, dat de o reuniune de femei române, în folosul bisericii române, să nu să închee cu Rákoczy-márs, — ci cu vre-o cîntare cinstită românească?

Ba să le fie rușine, părinte Mureșan, aceluia care te-au făcut protopop la Ilia, deși te cunoșteau bine încă dela Sebeș cine-mi ești, — că și acolo te dai în coate, pentru interesele dtale personale materiale, cu contrarii disciplinei naționale, cu nesocotitorii partidului nostru național. Pteau prevedea că, cu cît te-or pune mai sus, dta cnaft te vei coborî mai jos, — precum o și faci tot mai des și mai fără rușine.

## Convocare.

Onorații membri ai Despărțămîntului Agnita al „Asociațiunii“ constatător din comunele cercului administrativ al Agnitet, precum și toți sprijinitorii culturii românești, sunt invitați la adunarea generală ce se va ținea în 15/28 August a. c. la 2 ore d. a. în co-

muna Șulumberg, cu programul oficial. Va avea loc și o dizertațiune pentru popor.

E arangeată și o expoziție de țesături și lucruri de mână țărănești.

## Gorespondență.

Din Runc.

Oameni cu suflet bun.

Biserica gr. ort. română din Runcul de pe Arieș abia în timpul din urmă să poate bucura, că cărțile ei vechi, cu tiparul lor slab, sunt pe cale de a să înlocui cu altele nouă și bune prin credincioșii cu inimă bună față de sfînta biserică. Înțelegînd lipsa, la sfatul învățătorului, n'au întîrziat cu dinarul lor și însoțindu-se mai mulți la olaltă au cumpărat „Mineele“ legate în piele. Douăzeci și patru buni creștini au pus la olaltă prețul Mineelor. Alți doi au dăruit un Octoich și o Psaltire. Iar bunul creștin Pavel Cremea a cumpărat 2 rînduri vestminte bisericesti cu cîte 100 cor. unul. Alt credincios, bătrînul Irimie Voina cu învățătorul, au provăzut biserică cu praporul de jale (negru) în suma de 30 cor.

La concertul împreunat cu teatru, aranjat de tinerimea adultă din Runc în favorul bibliotecii, a doua zi de Botez, au mișcat mult sufletul celor prezenți cîntările de cor mixt, jocul piesei „La Crăciun“; apoi mult haz a stîrnit dialogul comic „Țiganul în căruță“ de Em. Suciu care place atît de mult poporului dela sate, predat de tinerii Ilie Ionicu și Ioan Boldea. S'au făcut și mai multe suprasolviri.

Ziua de Constantin și Elena a. c. a fost pentru poporul nostru închis între dealuri și munți, o adevărată și rară sărbătoare. Nici odată credincioșii noștri n'au văzut atîtea preoți strînși la un loc, ca atunci, cînd conferința preoțască tractuală s'a ținut în Runc.

O nespusă bucurie a simțit țăranul atunci, cînd seara la concertul împreunat cu teatru s'a văzut față în față cu „Domnii noștri“ după cum li numia el — și cînd împreună cu ei s'a împărțat, pe lînge altele de hazul produs de piesa comică „Țiganul la țîrg“ de Em. Suciu, predat tot de tinerii Ilie Ionicu și Ioan Boldea.

Iar solo cîntecelor jalnice cîntate de sopraniștele Veronica Ciunca și Iuliana Țîr din Ocoliișul mare, și azi cu bucurie să reamintesc.

Au înălțat sărberea zilei prin asistența și vorbirile lor, Domnii Dr. Valer Moldovan avocat, profesorul mult iubit Dr. Nicolae Balan, îndemnînd cu căldură poporul pentru a-și iubi ce are mai scump, biserică și școala, apoi limba și datinile sale bune. Cuvinte de aur a rostit dl profesor Vasilie Gan pe lîngă altele, cînd a îndemnat pe oameni a și păstra portul atît de

curat românesc, precum și țesăturile femeii române atît de bune și trainice.

Nici aci n'au lipsit cu obolulor făcătorii de bine și spre mărire bibliotecii parohiale. Măroși din cei de față au contribuit cu suprasolviri, pentru cari li-să arată și prin asta mulțămînt!

## Păzitorul de temniță.

— La șapte persoane li-se perde urz în căutarea celor periși. Tainele castelului din grădină. —

Istoria aceasta mi-a povestit-o dănnăzi un polițist secret, care venise din America, să petreacă cîteva zile în Ungaria. Călătorînd amîndoi în acelaș vagon, am început să vorbim cîte și mai cîte, și, între altele, am ajuns cu vorba și la multele taine ce să petrec în orașele mari, cum e Parisul, Berlinul, Viena, New Yorkul, și altele. Adusesem în adins vorba la lucrurile acestea, ca doară-doară scot dela polițistul secret al meu vre-o istorie interesantă, că bine știam, că va ști multe de toate, căci acesta li e meșteșugul, să umble după rele și să tragă vâlul de pe lucrurile ce să petrec în ascuns prin cele orașe mari.

Ascultă, — Imi zise ortacul meu de drum, — am să-ți spun o istorie foarte interesantă, pe care am descoperit-o înainte de-a pleca de-acasă.

Ne vine într'o zi în cancelarie, la poliție, o scrisoare, că să căntăm după un bogotan din apropierea New Yorkului, căruia i-s'a pierdut urma dănnăzi, cînd a venit în oraș. Știi, în orașele mari zi de zi să pierd oameni, dar cine caută după toți, că asta nu să poate! Căutăm numai după aceia, ai căror urmași ne cer lucrul acesta și plătesc pentru asta. Bogătanul avea nevastă și aceasta a cerut poliției să caute urma bărbatului ei. Cum spuneam dară, ne vine scrisoarea la poliție și tocmai mie imi împarte căpitanul să caut urma celui pierdut. Cetesc eu toate scrisorile și caut vre-o urmă, care să-mi arate drumul, pe care să pornesc. În scrisoarea poliției să spunea, că bogătanul a fost văzut pe urmă în strada Broadway, vorbind cu un domn mai în vîrstă, cu o statură de soldat și puțin cărunt. Tot aci să spunea, că până acum sunt încă șase cazuri de acestea, cari toate parcă au ceva legătură cu domnul în vîrstă, cu statură de soldat. Tot cu el au fost văzuți vorbind 1 student, 2 servitori și 3 servitoare, cărora apoi încă li-s'a pierdut urma. Vădit, că bătrînul trebuia să fie încurcat în treaba asta. Am pornit dară întîi și mai întîi după urma bătrînului. Două săptămîni am cutreerat împreună cu doi tovarăși strada Broadway, dar bătrînul nu să zărea ca 'n palmă. Am început să căntăm martori, cari l-au văzut și am aflat dela un băiat de prăvălie, care-și aducea bine a-

minte de el, că și el însuși a vorbit cu bătrînul acesta! L-a oprit odată în drum și făgăduindu-i o plată de două-ori mai bună, ca cea pe care o are, l'a rugat să intre în slujba lui, cerînd-i ca atunci îndată să-l însotească și a vrut să-i dea și arvună. Băiatul însă nu voia să plece de la stăpînul său, fără să-i spună, dar la asta bătrînul nu s'a învoit, zicînd, că numai așa-l poate primi, dacă vine acum îndată cu el. Mai tîrziu nu să mai poate...

Am început acum să căutăm mai departe urma bătrînului ciudat, care era învederat, singur putea să știe de cei perduți. După o căutare de peste două săptămîni l-am zărit privind în galantarul unei prăvălii. L-am cunoscut îndată, după descrierile și spusele martorilor și am început să-l urmărim pas de pas. Pe la 10 ceasuri sara s'a dus la gară și a luat trenul, care mergea în satul New Jersey, aproape de Newyork. Noi îl urmărim, dar așa ca el să nu bage nimic de samă ori să simțea că-l urmărim. La New Jersey să dă jos din tren, facem și noi asemenea, și după ce bătrînul pornește cu o căruță, luăm și noi o căruță și așa la vreo 200 de pași minăm după el. Birjarul, care ne ducea ne spune, că el cunoaște bine pe bătrîn, că l-a dus de cîteva ori acasă. Șade afară din sat, într-o casă cu grădina mare, care e împrejmuțată de zid înalt. N'are decât un servitor bătrîn, ursuz, care nu vorbește cu nime și vine des în sat, de cumpără carne și legume. Campără însă totdeauna mai mult, decît trebuie la doi oameni! În grădina aceasta n'a intrat nime niciodată, că poarta e vecinic închisă.

Intr'asta ajunsese și noi la poarta de fer a bătrînului. El intrase de mult și noi, după ce plătim trăsura, ne dăm jos și așteptăm. Sărim peste zid și ne ducem la casa, care era în mijlocul grădinei, un castel frumos și bine zidit. Batem la fereastră și din lăuntru auzim strigînd:

— Ce vreți? Mergeți în treabă vă, că nu primesc pe nime.

— Noi vrem să vorbim cu Dta, i-am răspuns și am început să batem tot mai tare în fereastră. Am auzit ceva zgomot în lăuntru și apoi nu ni-a mai răspuns nime. Ca era să facem? Am dat de știre la poliție, de unde am primit până dimineața un ajutor de 20 de polițiști și dimineața apoi am străbătut în casă. Bătrînul ni-a primit cu ciudă și nu voia să ne răspundă la nici o întrebare. Căutăm noi în dreapta și în stînga în casă și dăm la capătul coridorului (gangului) de niște odăi mici cu numerii: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10. Deschidem odăile și ce vedem? În cele dintîi șapte găsim pe oamenii noștri: hogătantul, studentul servitorii și servitoarele!

Bătrînul fusese patruzeci și cinci de ani păzitor de temniță și s'a obicinuit atît de mult cu robii, că acu, după ce s'a pensionat — nu mai putea trăi fără robii... Arînd bani, și-a zidit casă

anume așa și prindea oamenii, pe cari li închidea apoi în odăile acelea mici. Robii spuneau, că bătrînul să poartă frumos cu ei, în fiecare zi le dă mîncare bună, vin și țigări, și li mîngăia mereu, că o să-i libereze îndată, ce le va sosi vremea și-și vor îndeplini osînda..

Bătrînul era — nebun și asta era țicneala lui: să prindă oameni și să-i țină închiși! În fiecare zi — spuneau robii — își îmbrăca hainele de temniță, cu pușca în spate și umbla pe dinaintea chililor lor, păzindu-i să nu fugă...

## NOUTĂȚI

Osîndirea lui Iuchici. Studentul Iuchici, care a dat pe față simțămintele poporului său croat față de stăpînirea maghiară la ei, cerînd să curme vieța banului Cuvai, care a călcat în picioare toate drepturile Croației zdrobind cu mîni de fier orice libertate, — după ce a fost osîndit la moarte, n-a fost și executat (omorît) îndată. Tribunalul dela sine a înaintat împăratului rugare, ca să-i schimbe pe deapsa de moarte în osînda de temniță. După cum se zvonește, însuși Cuvai va întreveni să se schimbe osînda cea grea. Poporul croat de altcum e foarte necăjit și în toate orașele mulțimea cutreeră străzile batjocurînd și injurînd pe Banul Cuvai, strigînd: Să trăiască Iuchici! Să așteaptă tulburări mari pretutindeni, dacă cumva osînda de moarte nu i-ar fi schimbată.

În vederea izbucnirii acestor tulburări, se țin adunări și în Boemia, și peste tot se crede, că osîndirea tinerului Iuchici va ridica încă furtuni mari în țară.

Pinticul bătut de vreme grea. Peste comuna românească Pintic, în 8 August pela oarele 4—5 d. a., s'a deslănțuit o furtună nebună, mai apoi grindină în mărimea ouălor de porumb.

Dacă ne adnceam aminte de groaznicele cicloane ce în primăvara anului au prăpădit sate și olmpuri, apoi întocmai așa a fost și furtuna din zilele acesta ce a trecut peste comunele rom. Pintic, Logic și Cosmuș. — Îndeosebi în comuna Pintic a pricinuit pagube uriașe, ba și cazuri de moarte!

Un băiat de 12 ani Bucur Simion, fiul unui fruntaș din comună aflîndu-se pe olmp cu vitele, căutînd adăpost sub coperișul unui grajd și-a găsit moartea, căci furia vîntului a risipit din temelie clădirea îngropîndu-l sub ea, precum a nimicit și alte 10—15 case din comună. Cucuruzul și grînele sunt zdobite, așa înalt e o pagubă de mai multe mii coroane pe comună.

\* *Correspondent.*

O inimă de mamă. În 14 August n. în Ilia-Murășană băiatul de 1<sup>1</sup>/<sub>2</sub>, a lui Toni Colibaș, tînar țărancu stare bună, să juca prin curte, cînd

deodată vaca l'er, eșită din grajd, s'a repezit la copil și l'a luat în coarne.

Mama băiatului, Ana Flores, fica lui Flores Andronică, țaran fruntaș din Ilia, care abea era de 20 de ani și de 2<sup>1</sup>/<sub>2</sub> ani măritată, ședea cu cusătura pe prag. Cînd și-a văzut copilașul în coarnele vacii, a sărit desnădăjduită și și-a luat copilul, căruia nu i-s'a întimplat nimic, — dar biata mamă așa de tare s'a speriat, încît a căzut la pat și a treia zi a murit, din spaima cea mare care i-a stricat inima!

Toată Ilia a luat parte la înmormîntarea nenorocitei tinere femei care era de toți iubită. Muzica română de fanfare din loc i-a cîntat marșul funebru. Asta a fost chiar dorința ei, care cu greu și cu multă durere s'a despărțit de tinera-i viață.

\*

„Toma cel onest“... Am scris în „Libertatea“ numărul trecut, cum a fost descoperită blăstămăția membrilor din reprezentanța orașului Detroit din America, prin un detectiv (polițist secret, ascuns).

Ziarul „America“ din Cleveland ne mai aduce unele amănunte interesante despre această arestare ce a ridicat valuri de uimire în toate lumea aceea.

Ci-că luni de zile a durat până ce afurisitul polițist a reușit a aduna în căpcană pe stricații domni „părinți ai orașului“.

...La urmă chiar președintele consiliului, Thomas Glinan, a fost gata a vota pentru companie pentru suma de 1000 de dolari pe care a primit-o dela Burns ca și cînd ar fi dela companie, iar cealaltă au primit și numai — cîte 100. Și doi din ei cîte 500 de dolari. Îndată după ce au luat banii, la cîteva minute au fost toți arestați dela Fort Blad, și duși la poliție cu patrol-wagon-ull (în America adecă, cînd te arestează, îți vine poliția cu un car anume, un fel de vagon de prins pe rînfăcători, și cu acela te duce, făcîndu-te de risul lumii care să uită cu despreț spre cei puși să șadă în căruța rușinei pe care toți o cunosc!)

Până a venit vagonul, ulița era deja plină cu lume și toți să uitau la membrii sfatului orașului cum li așteaptă căruța să-i ducă! Iar vestea că i-a arestat, s'a răspîndit iute ca fulgerul prin oraș. Aceasta a stîrnit uimire în întreg orașul! Poporul s'a scandalizat de faptele acestea, încît era în stare să le facă vinovaților judecata, omorîndu-i!

Ba, ce-i mai mult, președintele sfatului era cunoscut în treburile de obște ale orașului și era de toți cinstit și onorat. Lui li mai zicea și *Honest Thom* adecă *Toma cel cinstit!* El vestise că va candida la postul de Mayor (primar) al orașului la alegerea viitoare, și azi i-a tăl arestat pentru păcătoșenia lui“...

„Toma cel onest“ (cinstit)!

Bată-te paosteaa polițist isteț, ce puțuși tu face, și cum arătași

de cîte carate e aurul din „honest“-itatea lui Thom!

De ce nu te aduce naiba și pe la noi, să-te bagi numai un pic printre „părinții“ orașelor dela noi, dar încă printre părinții țării, colo prin ministerii, apoi printre polițiștii noștri, printre păzitorii finanțelor țării. Aici să vezi cîți Toma de cei „honest“-i ai aflat! Uf, te-ai speria!

\*

### Sfîrnar sălbatec.

Ni-se scrie din Dognecia:

În comuna mare Crașova s'a ținut tîrg mare (cum li zic nemții: chirvai) în 15 August (la sf. Marie catolică) unde s'a strîns foarte multă lume, printre care pe jumătate Români. Fiind și eu cu negoț în tîrg am stat cu șatra față cu casa comunală și cu casarma jandarmilor. Pe la cînsul 3 d. a. auzim țipînd (strigînd tare) o femeie ce să ținea cu mînilor de obraz, iar copilul ei de vreo 10 ani, plînge și strigă prin mulțime: „au, mamă, nasul tău!“, și țipau amîndoi de să strîngese tot tîrgul după ei! Apropiindu-mă și eu de casa comunală să văd ce s'a întimplat, m'am foarte îngrozit cînd am văzut pe femeie că și-a luat mînilor de pe obraz, și-i era tăiat nasul de tot și ieșea din rană sîngele cu clocot. Grozav. Oprindu-să înaintea gendarmilor, ies doi gendarmi și o întrebă ce ce i-s'a întimplat! Bărbatul femeii i-a răspuns, că umblînd ei prin tîrg, s'au oprit la un țucăraș (alăviscar), să cumpere ceva țucăr, dar odată țucărașul i-a tras cu barda peste nas, zicînd că i a furat un dărab de țucăr de un crucer! Mergînd jandarmii cu copilul să le arete pe acel țucăraș, am mers și eu să văd ce să întimplă?

Arătînd copilul femeii pe făptuitor, l'au întrebat gendarmii de ce i-a tăiat nasul femeii? El a zis că femeea a vrut să fure un dărab de țucăr (care costa 1 cr.), și de aceea a dat după ea!

Găndarmii cercetîndu-i „șatra“ sălbatecului sfîrnar (adecă o ladă pe care își întinsese nimicul ce avea) a aflat că abia avea marfă de 50—60 cruceri! Și pentru preț de 1 cr. ce i-s'a pârut că femeea ar vrea să-i iee pe ascuns, deși ea tăgăduște așa ceva, — a dat ca un animal de i-a tăiat nasul! Gendarmii l'au arestat. Nenorocita femeie, care e din Gerliște, — a fost dusă la un doctor de i a legat dureroasa rană.

\*

### Petreceri.

— Tinerimea română din Lozna-Mare și jur invită la serata teatrală și petrecerea de vară ce să va aranja în ziua de Sf. Marie, 28 Aug. n. 1912 cu ocaziunea sfințirea noii școli conf., în sala de învățămînt a școlii din Lozna-Mare. Venitul curat este destinat pentru sporirea Bibliotecii populare înființate cu ocaziunea aceasta de dl Cornel Pop.

— Tinerimea studiosă de pe Valea Birgăului invită la Petrecerea de vară cu dans ce să va aranja Mercuri în 28 August n. în hotelul »Comunal« din Borgo-pruud.

— Tinerimea română din Tinca invită la serata muzicală-teatrală urmată de dans ce o va aranja Mercuri, în ziua de Sf. Marie, (28 August n.) în salele ospătăriei »Hungaria« din loc. — Venitul curat este destinat pentru edificarea bisericii gr.-or. rom. din Tinca.

— Tot în aceeași zi la 4 ore p. m. își va ținea adunarea generală despărțământului Tinca al Asociațiunii în localul institut. »Bihoreana« filiala Tinca.

— Petrecere de vară aranjează în 1 Septembrie n. în sala cea mare a școlii gr.-cat. din Vasas-Sintioana în favorul școlii greco-catolice de acolo.

— Inteligența română din Lancrăm vă invită la producția teatrală împreună cu concert și joc ce o va aranja din prilejul adunării Despărțământului VI al »Asociațiunii« Miercuri, în 15/28 August a. c. (la Sintămărie' în localul școlii romine din loc. Venitul curat e destinat bibliotecii școlare și fondului lăuzelor sărace din Lancrăm.

— Inteligența română din Singeorgiul-de-murăș și jur la petrecerea de vară, ce se va ținea cu ocaziunea adunării generale a Despărțământului Murăș-Oșorheiu al »Asociațiunii« în Singeorgiul-de-Murăș, la 28 August n. 1912. în școala română din loc. Venitul curat este destinat în favorul școlii.

Trec cătanele. De câteva zile e plină Orăștia și satele și orașele din aceste părți, de miliție de tot felul: Infanterie, tunari, husari, trupe de tren, de postă și telegraf, etc. Vin din spre tot Ardealul și să scurg pe Murăș în jos, spre Deva și de aci spre comitatul Aradului, adunându-se mereu pentru manevrele mari, împărătești, ce să dau în întiele zile ale lunii Septembrie. Trec mereu pe la noi escadroane de husari, baterii de tunuri, etc. iar mâine, Vineri în 23 August, dimineața, pleacă și regimentul nostru de casă 64.

### Unde ești Burns?

Cetitorii noștri cunosc pe polițistul secret Burns, de care am spus în numărul trecut al foii noastre, că a desvălit o mulțime de mișelii în America. Tot atunci în două-trei șire din urmă ceream, că să ne dea Dzeu și nouă un Burns, că multe ar mai avea el de descoperit și în țara noastră!

Că n'am vorbit numai în vînt, o arată și mișeliile ce s'au descoperit de curînd la tirgul din Deva în jurul pășunilor de vite. Vice-comitele Csulay, descoperindu-i-se aceste mișelii, a vorbit de ele în

sedința comitetului administrativ al comitatului Hunedoarei, spunînd că nelegiuirile au fost așa de mari și de neiertate, că el, ca vicișpan a aflat de bine să tragă în cercetare disciplinară pe patru suljbași ai orașului Deva, cari prin păcatele săvîrșite fac de rușine administrația comitatului...

Aceste e un singur caz, dar cite de acestea nu să vor petrece Doamne în cancelăriile deregătorilor noastre, care nu să descopăr, căci ne lipsește un Burns, care să umble după ele și să tragă țolul de pe vinovați fără cruțare!

### Cu numai 1 cor. 80 fil.

dăm de acum (dela 22 August n.) până la capătul anului »Libertatea« cu adausele sale, celor ce intră ca abonați noi!

Dați această știre tuturor iubitorilor de cetire.

Convocare. Membrii Despărțământului Tinca al »Asociațiunii« precum și toți spriginitorii acestei instituțiuni, să convoacă prin aceasta la Adunarea generală ce să va ținea Mercuri în 15/28 August la orele 4. p. m. în localul institutului »Bihoreana«, filiala Tinca. Programul oficios.

### Dar asta ce-o mai fi?

Cetim în unele foi din Pesta știrea ciudată, că, pe temeiul legii celei nouă militare, votate prin voinicie de Tisza, — pe viitor soartea voluntarilor în armată să va schimba mult.

Astăzi fiecare tiner care a terminat gimnaziul și a dat examenul de maturitate (de încheiere a gimnaziului), după ce stă 8 săptămîni la companie ca regrut și învață ce să poate în acele 8 săptămîni, — trece în școala de voluntari și acolo să pregătește pentru a înainta — de-o putea da examenul la capătul anului, — de ofițer în rezervă.

Pe viitor ci-că va fi altfel. Ci-că după cele 8 săptămîni de regrut, numai o parte a voluntarilor va fi chemată la școala de voluntari, pregătitoare de ofițeri, iar altă parte va fi lăsată la companie printre ceilalți soldați, — avînd a să întoarcă napoi în »țivilie« ca simplu subofițer.

Alegerea celor cari să fie chemați la școala pregătitoare, să va face însă, în chip de tot supărător: Ci-că ofițerii vor vota că pe care voluntar să-l trimită în școală și pe care nu. Ofițerii vor umbla mai mult cu noii voluntari prin cafenele, crîșme, și unde numai au privilegiu o să bage de samă ce fire și ce păreri au tinerii aceștia și mai ales vor căuta să afle din ce pături de oameni au ieșit, — și după asta li judecă de-s vrednici a fi pregătiți de ofițeri ori nu? Pe cari i-or afla »vrednici« li trimite la școala pregătitoare, pe cari nu, li lesă simplu la companie.

Dar asta ce-o mai fi? Știți ce va fi? O nouă drăcie a politicei, care începe a să vîrî și în armată. Ne vom trezi ca mâine cu tot mai mulți ofițeri unguri pe la regimentele din Ungaria și acelora dîndu-lise dreptul de care vorbim, ei vor respinge pe tinerii voluntari români și slovaci și altfel de nemaghari ticăloși!

Conducătorii politici ai țării ne-bunesc tot mai rău. Dovadă și faptul că și din armată veesc să facă unealtă politică, — deși asta să poate răzbuna odată cumplit asupra țării însăși, care nu-i de vină pentru nărozia unor politici conducători ai ei!

### „Cosinzeana“

buna revistă literară ilustrată, pentru familii, care apare în editura »Librăriei Naționale« S. Bornemisa din Orăștie, — a scos pe August un număr mare și frumos, cu foarte plăcute bucați literare, — poezii și proză, și numărease chipuri din viața noastră românească și din lumea mare.

După vacanța asta de vară, în săptămîna asta începe a apare de nou mai departe, regulat ca pânăci.

Abonamentul 3 cor. pe 3 luni. 6 cor. pe jumătate de an.

O recomandăm cu căldură familiilor fruntașe de cărturari dela sate și dela orașe.

### POȘTA REDACȚIEI.

C. G. pr. Runc. Ați trimis trei mulțumite publice întreprinse în corespondență. Dar asta nu să poate. Mulțumite publice, cu înșirarea simplă de nume și cifre, nu publicăm decît în partea plătită. Ce am putut alege ca dare de samă, ca corespondență, — am ales și pus bucuros.

Nic. Mosora în Detroit (Mih. America) Cele 2 cor. 35 fil. le-am scris în plata foii dela 1 Iulie. Mai trimite dar 1 dolar ca să fi plătit până la capătul anului. Foile îți vor veni regulat.

Pamfilii Metea; în Stenbenville (America). Abonamentul lui Nic. Urian, l'am socotit numai dela 1 Iulie încoace, și așa e plătit pîn' la capătul anului de față. Dta însă ești plătit numai pîn' la jumătatea anului. »Eroii« și i-am trimis prin »Librăria Națională«.

### Podoaba unei case

este: biblioteca, scrinul cu cărți, care arată că în acea casă să află un suflet iubitor de lumină, de știință, de cartel!

### Și cu bani puțini

poți avea o bibliotecă aleasă în casă! Că să află azi și lucrările cele mai alese, tipărite în cărticele ieftine, de 20—30 fileri, 1 coroană, — ca și omul mai sărac, tinerul doritor, să își poată oampăra luarea vestită cutare.

»Librăria Națională« S. Bornemisa dela Orăștie, vine într'ajutor celor ce doresc a-și arangea (rîndul, bibliotecă. Are planuri gata de bibliotecă ieftine

de 12 cor. 25 cor. 50 cor. și mai sus. Pentru 12 cor. îți trimite vre-o 50—60 cărticele literare și de știință, tare felurite și bine alese, înclt sunt un bun fundament de bibliotecă (adunare de cărți) pentru familie, pe care cu timpul le întregiști după plăcere.

Cei ce voți a avea bibliotecă bine aleasă, scrieți la »Librăria Națională« S. Bornemisa din Orăștie (Szászváros), să vă trimită plan de cărți și prețul lor!

### Dare de samă.

Comitetul parochial gr. ort. din Balomir (tr. Orăștiei) pentru a putea face cuvenita reparare la biserica a dat un apel către credincioșii cari să găsească în Elvoor Citi America. La acest apel au răspuns următorii:

Iosif Badiu, Balomir	2 dol.
Ioan Barjuca	2 "
George Barjuca	2 "
Petru Văidean	2 "
Avram Bonța	3 "
Toma Ciobotea	1 "
Iosif Bogdan, Cîrna	1 "
Nicolae Ispas	50 cenți
Zevedeiu Zoba	25 "
Ioan Petru, Pianul-sus	25 "
Adam Sinea	50 "
Ilie Dolgal	50 "
Nicolae Hidveg, Șard	25 "
Nic. Moldovan, Bertan	10 "
Ioan Făină, Mărgineni	15 "
Todor Radu	50 "
Alex. Silvosian Mihaltin	25 "
George Sirb, Mărgineni	50 "
Adam Hertza, Bîntînți	50 "
Matei Pulpea Mărgineni	25 "
Ioan Tatar	25 "
Simion Tomița, Pianul-sus	30 "
Silvestru Caldea	50 "
Sim. Tartarian și soții Tartaria	1 dol.
Nic. Adam, călugăr	50 cenți
Nic. Bara Pianul-sus	50 "
Drejman Iacob, Vineria	50 "

Total în bani de ai noștri 200 cor. În numele credincioșilor gr. ort. din Balomir, tuturor acestor binefăcători le aducem și pe această cale mulțumită pentru ajutorul dat bisericii noastre. (668) 1—1

Balomir la 18 August 1912.

Nicolae Mușu Dragosin Angel  
preot epitrop I.

### Înștiințare!

Avem onoare a înștiința onoratul public, — că am preluat reprezentanța

băncii de asigurare din Pesta „Fonciere“

pentru Orăștie și ținutul ei.

Primim asigurări de foc, grindină, nutrețuri și incidente, precum și asigurări de viață, pe lingă condițiile cele mai favorabile!

Cu stimă

**BENKŐ TESTVÉREK**  
comerçant, în Orăștie,  
Drumul-țării.

(672) 1—2

### Mulțumită publică.

Pentru edificarea bisericii din Jidveiu au binevoit a contribui următorii, cari de prezent să află în Marxlohul Germaniei și anume: Ioan Baciu și Salomia Baciu cite 10 mărci. Nicolae Negrea, Șofron Miclăuș și Ioan Măcinic cite 5 m. Ioan Baciu, Maria Baciu, Ioan Decean, Șofronia Decean și Maria Decean la elaltă 24 m. 76 pf. toți din Jidveiu, Miron Baciu și George Chejan cite 2 m. ambii din Bălcaciu, Zaharie Baciu din Crăclunelul-de-sos 2 m. Augustin Banc și Șofron Banc din Șilea 3 m. Ioan Albu din Buz 1 m. Ioan Filip din Veseuș 1 m. Petru Pandea din Murăș-de-ja 1 m. Miklos Andras din Craifalau 1 m. Ioan Polea din Făget 1 m. În numele repositatei Istina Baciu din Crăclunel

1 m. Pavel Berăriu din Ictar 1 m. Iosif Opriș din Luța 1 m. Nicolau Banciu din Bia 50 pf. Luchian Hădu din Chesler 50 pf. Nicolau Banciu din Bia 50 pf. Simion Comănac din Chesler 50 pf. Onu Valesasan din Șona 50 pf. Ionim Fodor din Sîntămărie 50 pf. Mihailă Fodor din Mediaș 50 pf. George Fătu din Sebeș 50 pf. Horváth János din Hususău 50 pf. Martin Stefani 50 pf. Martin Knuff 50 pf. Petrus Stefani și Mureșan Ioan 20 pf. toți din Gergerdorf; Vonert Fridrich din Copșamică 50 pf. George Schuster din Kellirk 30 pf. Horváth István din Hususău 50 pf. Iehan Leonhard din Schelten 50 pf. Oana David, Maria David, Serafin Bomfa și George Bomfa cte 50 pf. toți din Părău. — Suma colectată 83 m. 50 pf.

Pentru care faptă nobilă li-se aduce și pe calea aceasta cea mai ferbinte mulțumită și în special i-se aduce mulțumită lui Ioan Baciuc din Jidveiu, care a întreprins aceasta colectă.

În numele poporului credincios:  
(666) 1—1 Victor Barna, paroh.

Nr. 1280/912.

## Publicațiune.

La primăria comunei Rășinari (Resinár, Szeben m.) află aplicare un tinăr versat în afacerile notariale; cei cu diplomă sunt preferiți. Condițiuni favorabile. A se adresa subscrișului.

Reșinari, în 10 Aug. 1912.

(665) 2—3 Ioan Iurcoianu,  
not. subs.

## 2 învățăcei

În prăvălia de manufactură și coloniale a subsemnatului, să primesc doi învățăcei, în condițiuni favorabile. Sunt preferația cea cari știu ceva nemțește sau ungurește.

(673) 1—2 ILIE MARTIN  
Szellstye (Szeben m.)

**ANUNT.** Din cauze familiare vind o mașină de sămănat grâu, ovăs ș. a., cu preț foarte redus. Are 13 rinduri, și poate fi trasă și numai cu două vite. Mașina e sistemul cel mai nou și e folosită de abia 3 ani. Doritorii să se adreseze la subscrișul.

(664) 1—1 Natanail Stuchirean,  
econom în Birtan (Beret-halom, Nagyküllő m.).

## Intravilan

în Sebeșul-săsesc, str. Morii, în mărime de 15000 st., acomodat și spre parcelare, — potrivit pentru clădiri industriale sau locuințe particulare, e de vânzare. — Cu informațiuni servește

(667) 1—1 Weinhold Károly  
Szászsebes.

## Învățacel de prăvălie

se primește în negustorie de fer, manufacturi, făină, sticlărie, etc, a subscrișului.

Pe lângă limba română. să știe puținel și ungurește.

Să primește îndată.

Să știe bine ceti și scrie. Virstă de 13—15 ani.

(667) 2—3 Romul Coțoiu  
comerciant, Baia de Criș, (Körösbánya).

## Econoamă

caută un învățator la sat, văduv și fără copii. Adresa o dă administrația foii.

## Candidat de avocat

sau scriitor cu desăvîrșire deprins în cancelarie de avocat, — află aplicare pe lângă plată bună, la:

(671) 1—3

Dr. Merő Samu, adv.  
în Boroșineu (Borosjenő)

Să caută

## două calfe

de bransa ferăriei și a băcăniei, la

### „Consum“

societate comercială, Blaj.

## Compactator român

executind lucrări de compactorie, dela cele mai simple până la cele mai fine, — legături de carti pentru biblioteci, broșuri, proto-coale pentru cancelarii, cărți de bănci legate în pînză, piele ori moleschin, trainic și fin, cu vignete simple ori aurite, —

— avem la Orăștie! Recomandăm celor ce au biblioteci private ori a societăților, să se adreseze pentru compactarea cărților din ele, dlui Petru Ilieș, compactator în Orăștie. (6) 1—

## Secretul meu.

Sistemul meu, de a cumpăra cu bani gata toamna, marfă de mână întie, — îmi face cu puțință a pune în vânzare

### Vinuri bune,

curate. exclusiv din Ardeal, — pe lângă prețurile cele mai ieftine!

Fă o probă cînd ai la casă un botez, o cununie sau altă sărbătoare familiară.

Prețurile: dela 56 fileri în sus. Felurite soiuri curate.

(571) 16—50 HANS STEPHANI  
hotelier, Orăștie (Szászváros).

## Fărină, — Tărițe.

Fărină de cea mai aleasă calitate, pentru pâne bună și aluaturi (prăjituri), — precum și tărițe, vă recomandă în ori-ce cantități, cu prețuri moderate,

(572) 16— Abrahám Manó  
Orăștie (Szászváros).

## Doi învățăcei

primesc în prăvălie cu articli »specerie pînzării« băeți deșteptați din orășele românești cu 4—5 clase primare a unor părinți vrednici, lăudați cu creștere bună. Preferiți sunt mai bine acei ce știu vorbi vre-o limbă streină, celor orfani servesc îmbrăcăminte.

Cu stimă

George Baciuc

(662) 2—2 comerciant în Orlat lângă Sibiu.

## Candidat de avocat.

În cancelaria subscrișului un candidat de avocat află imediat aplicare. Ceice reflectează să se adreseze subscrișului, comunicînd și condițiile.

Adv. Dr. Stefan Rozvány  
660 2—3) Maros-Illye

## Mii și Mii

de oameni binecuvîntă spiritul Menthol sărat „Omnia“, ca leac de casă distins, atît pentru morburii interne cît și din afară.

Încetează: dureri de cap, de dinți, de stomac, podagra, reumatism, cădere de păr, etc.

Depozit principal la:

Iosef Grafius, Orăștie.

(654) 3—20 Virgil Vlad, Alba-Iulia.

## VINURI vechi și noi — de vîndut!

Adresați-Vă cu teată încrederea la proprietarul de vii din Șiria, (Világos), PETRU BENEA, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi: Vin alb 62 fil.,  
Rizling 82 fil.,

Roșu 92 fileri.

Siller 62 fil.

Carbenet 100 fileri.

Vin din 1911: 62—66 fileri.

Rachie de trevere (comină) K 1:80  
Rachie de comină, specialit. „ 2:20  
Rachie de drojdii 2 cor. 40 fileri.  
Prețurile sunt semnate după litru, în fileri. Vinurile și rachie să expedezează sub îngrijirea proprie, dela 50 litri în sus, cu rambursă. Vase împrumute pe timp de 2 luni. Pentru calitatea vinului garantez.

PETRU BENEA,  
proprietar de vii.

(473) Világos, (Arad m.) 23—25

## Moșie

de 70 jugăre, să află de vânzare din mână liberă, în comitatul Albei inferioare.

La loc bun, roditor.

Informații mai deaproape de vânzătorul. Adresa la administrația foii. (657) 3—3

## Onorate Domnule!

Cunoscînd multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, deja din anul 1912 începînd am deschis în Budapesta un

## Birou de informații și Agentură românească.

Dau orice informații în ori-ce cauză ce se ține de Budapesta. Dau informații relativ la petițiile înaintate la diferitele ministerii și la alte oficii publice. Dau informații în chestii de licențe. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Cu drag îi conduc prin Budapesta pe aceia, cari vin să vază frumusețile orașului, ori cu afaceri prin capitală.

### Cumpăr pe bani gata

tot felul de galițe, ouă, miei, porci, oi, vite mari, porci, lînă, piei, iepuri, — mai departe mere, pere, nuci, prune, miere de stup, ceară, fasole, cartofi, ciuperci, varză, vin, rachiu, fin, mohor, lemne; păduri; moșii.

### Dacă îmi trimiteți adresa

bucuros Vă trimet în fieștecăre săptămînă un „Aviz săptămînal despre prețurile diferitelor mărfuri din Budapesta.

### Esoperez

dela băncile cele mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare cu procente mici.

### Vă fac atent

oă în interesul DV. este, dacă în orice cauză Vă adresați mie. Dacă veniți la Budapesta, să veniți la mine, căci cu vă recomand advocați buni, medici vestiți, Vă conduc pe la fabrici să Vă alegeți mașine, motoare, mori, ferestre, pompe, automobile etc. Grijesc ca să nu fiți înșelați. Fiind de față la facerea contractului, nu las ca contractul să conțină altceva, decît accia, ce am hotărît și cum am tocmît.

Zilnic primesc plîngerii dela țărani români, cari cumpărînd mașini prin agenți streini, au fost înșelați iscăliind contracte a căror conținut nu l'au cunoscut neștiind țărani români ungurește.

Planul meu este ca, conducînd pe românul nostru la fabrici și nu la agenturi de mașine, drept din mână primă să-și cumpăre cele trebuincioase, și să-l scutesc de șarlataniile agenților și să-l scap de procese. — Vă ofer serviciul meu cinstit și românesc pentru o taxă mică. Pentru răspuns să îmi alăturați o marcă poștală.

Cu stimă:

L. OLARIU, Budapesta, II., Tölgyfa-u. 16. II. 8.

(637) 4—

în Buda, lângă podul „Marghithid“.

**KOLLARIT**  
**LEDERPAPPE** ELASTISCHE, STURM-  
 SICHERE u. GERUCHLOSE  
**DACHPAPPE**

Plăci de piele „KOLLARIT“  
 plăci cu compoziție de  
 cauciuc, pentru coperit!

Plăci de piele „KOLLARIT“  
 foarte potrivit de coperit edi-  
 ficii economice și industriale!

Plăci de piele „KOLLARIT“  
 nestrăbătute de apă.  
 Rezistă ori-cărei furtuni!

Plăci de piele „KOLLARIT“  
 nu trebuiesc colorate și așa  
 nu recer spese de susținere!

Depozit exclusiv la:  
**C. Baicu.**  
 (651) 3-13 Oraștie (Szászváros).

**Casă de vânzare.**

Casa Nr. 5 din Strada Po-  
 rumbului în Oraștie, cu 1038  
 metri pătrați loc și grădină, —  
 e de vânzare. Informații în casă,  
 la proprietarul:

(0) 3-3 Ferenczy István.

**Un tânăr**

cu praxă află aplicare în can-  
 celaria notarială din Rehó,  
 p. u. Szászsebes.

Max. Grecu,  
 notar.  
 (663) 2-2

**Un tânăr**

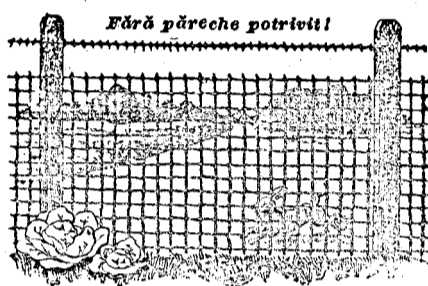
cu tinerie bună, absolvent de  
 3 sau 4 clase gimnaziale sau  
 reale, află loc drept

**practicant**

la firma:  
**Ioan Comsa & Fiu**  
 (656) 4-3 Săliște (Szelistye).

**Garduri, tare ieftine!**

Producție indigenă!



(518) Ușor de montat! 20-20

Numărate scrisor de mulțumită adevărate că

**Teșetura de drot „HUNGARIA“**

e neîntrecută, distinsă!  
 Să face din drot răsucit. Prețu  
 pe metrul pătrat 30 filleri și mai mult

**Alexandru Haidecker,**  
 fabrică de funii de drot  
 și de garduri de drot în

Budapesta, VIII., Üllői-ut 48/85  
 Serviciu repede, favorabil și punctuos.  
 — Catalog ilustrat, gratis și franco!

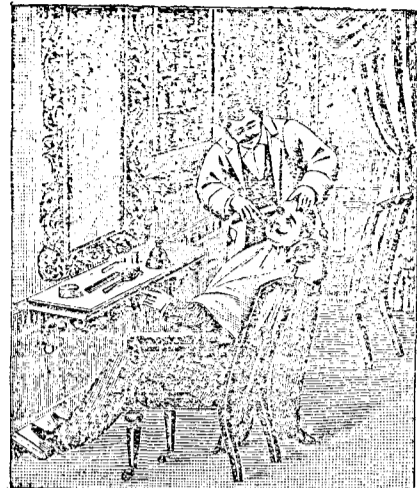
Fondat  
 la  
 anul 1868.

**Salon higienic de ras și frizat.**

Premiat cu di-  
 ferite diplome  
 1890, 1891, 1892, 1897.

P. T.

Subscrisul viu  
 și pe această cale  
 a recomanda on.  
 public Salonul  
 meu de frizat,  
 ras și tuns, în-  
 temeiat în a. 1868  
 (str. Intre târguri  
 Nr. 6, l. magis-  
 tratul orașenesc)  
 și în timpul din  
 urmă rezidit și  
 instalat cu apa-  
 rate de desinfi-  
 ciere parisiene,  
 utensilii antiseptice de clasa I.  
 și cu toate aparatele prețioase  
 timpului de față. — Promit ser-  
 viciu solid și prompt și silindu-mă  
 după putință a îndestuli până  
 și pretenziunile cele mai exage-  
 rate. **Salonul higienic de  
 primul rang**, va fi provăzut cu  
 tot felul de articole de specia-  
 litate clasa I., precum: cremă  
 parisiană de ras, praf de  
 săpun etc. etc. Și pentru a feri  
 mușterii mei de diferite morburii



de piele ce s'ar  
 propaga prin în-  
 trebuințarea unui  
 piepten, perie și bu-  
 rete pentru toți,  
 — am instalat  
 oglinzi cu ma-  
 multe pulpături  
 numerizate, așa  
 că fieștecare muș-  
 teriu va avea gra-  
 tis într'un pulpit  
 (lădiță) piepten,  
 perie de frizat,  
 cremă parisiană

și un burete de gumii antiseptic.  
 etc. etc., cu prețuri foarte  
 moderate. — Semnez mai de-  
 parte, cu privire la îngrijirea  
 părului, am introdus după me-  
 todul modern de acum, aparate  
 parisiene de clasa I. pentru spă-  
 larea capului atât pentru domni  
 cât și pentru dame. — În urma  
 acestor adoptări împreunate cu  
 mari cheltueli, ce mi-le-am cru-  
 țat numai spre a arangia **Salonul  
 higienic de primul rang în stil**

**modern american**

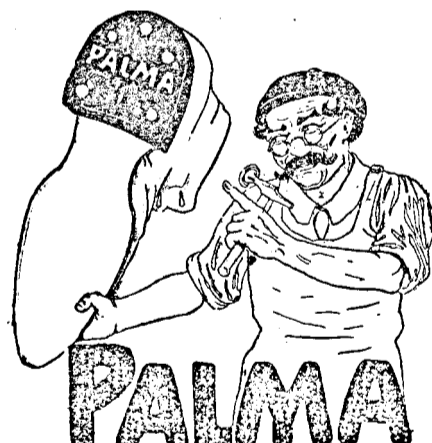
spre a îndestuli mușterii mei, și în speranța, că onoratul public  
 și în deosebi cel român, mă va învrednici de spriginul binevoitor.

semnez cu toată stima:

**IOAN ANDRESCU,**  
 friseur și Perrückquer în ORAȘTIE.

(232) 7-10

**Cele mai bune călcăie de  
 gumii sunt călcăiele:**



(588) 13-0

**Picăturile de stomac  
 alui BRADY**

nașate: Picăturile Maria Zell, mai  
 mult ca de 30 ani așa s'au vale-  
 rat că nu pot lipsi din nici o casă.  
 Efect neajuns la conturbări  
 de stomac, infundare,  
 zgirciuri de cap și rină,  
 amețeli, nesomn, eolici,  
 anemie etc.

Să capătă în toate apotecele:  
 0 sticlă mare cor. 1-60 mică  
 90 filleri; 6 sticle mică 5 cor. 80  
 filleri. 3 mari 5-30. Primind banii,  
 să timit franco, prin:

**Apoteca K. BRADY**  
 la „Reg. Ung.“ în Viena, I.  
 Fleischmarkt. 2. Depot 5

Atenți la marcă care e: St. Fecioara  
 de Maria-Zell; pachetare roză și sub-  
 scrierea de pe chipul de alături.  
 (503) II. 11-25.

**Capital social Coroane 1,200.000.**

Telefon Nr. 188. Postsparcassa ung. 29.349.

**„Banca generală de asigurare“**  
 societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înfiin-  
 țată de institutele financiare (băncile) române  
 din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii PARTENIU COSMA, directorul-  
 executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

**„Banca generală de asigurare“**

face totfelul de asigurări, ca asigurări contra focului și  
 asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. — Mai  
 departe mijloacește: asigurări contra spargerilor, con-  
 tra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigu-  
 rare“ le face în condițiunile cele mai favorabile. —  
 Asigurările să pot face prin oricare bancă românească, pre-  
 cum și la agenții și bărbaiți de încredere ai societății. —  
 Prospecte, tarife și informațiuni să dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legă-  
 tura — pot fi primite oricând în serviciul societății.

»BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE« dă informațiuni gratuite  
 în ori-ce afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt  
 făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“.  
 Sibiu—Nagyszeben. — Editricele „ALBINA“.

(19) 17-28

**Mărgăritarul dintre toate cafele de cereale — este  
 Cafeaua de secară Perlă alui FRANCK.**

Fiecare înghițitură din ceașcă adevărește  
 superioritatea acestei calități foarte fine!

**La fiecare cafea de cereale se cuvine însă o mică porție de  
 Veritabil „FRANCK“: Aduș la cafea.**

pentru a produce un gust complet, o cu-  
 loare frumoasă și poftitoare. — Ambele  
 sorturi să găsească de vânzare în fiecare  
 magazin cu coloniale.

(614) 8-10